

סטרחוביצה

(Starachowice; Starakhovitze). לפני מלחמת-העולם השנייה היו ביישוב ס' שבנפת קילצה (Kielce) בפולין מפעלים לייצור נשק ומכרה ברזל, ובימי הכיבוש הנאצי נקראו מפעלי הרמן גרינג (Herman Göring Werke) והועסקו בהם עובדי כפייה יהודים. ס' נכבשה ב-9 בספטמבר 1939. גברים יהודים בני 17-60 נשלחו לעבוד במפעלים האלה. התשלום היה נמוך, 55 גרושים פולניים לשעה, ופעם ביום ניתן בעבודה מרק. בפברואר 1941 הוקם גטו פתוח, והובאו אליו גם יהודים מפלוצק (Plock) ומלודז'. ב-27 באוקטובר 1942 חוסל גטו ס', כ-200 נרצחו ביריות במקום, את הכשירים לעבודה הפרידו והעבירו למחנה שהוכן ליד ס' (יולאג I), ואת הנותרים שלחו למחנה ההשמדה טרבלינקה. גם העובדים היהודים במפעלי הנשק הועברו ליולאג I. דרך מחנה ס' עברו כ-8,000 יהודים, וכ-9% מתו במגיפת הטיפוס, או שנרצחו ביריות לאחר סלקציות. בממוצע היו אז בס' כ-5,000 אסירים, והמכסה נתמלאה באסירים ממידנק, מפלשוב ועוד. בקיץ 1943 הועברו העובדים למחנה אחר ליד ס' (יולאג II). דרכו עברו כ-5,000 אסירים, כ-7% מהם נספו בטיפוס ובהוצאות להורג, ובממוצע היו בו כ-3,000 יהודים. ביולי 1944 החל חיסול המחנה. משנודע הדבר לאסירים, התחילו להרוס את מיתקני המחנה והגדר וניסו להימלט. המשמר האוקראיני ירה בהם והטיל בהם רימונים, ובמקום נהרגו כ-300 איש. הבורחים נתפסו ונרצחו, וכ-1,500 הנותרים הועברו למחנה אושוויץ-בירקנאו.